

Gladheidbestrijdingsplan 2022 – 2026 Gemeente Ridderkerk

Vastgesteld door het college van B&W op 11 oktober 2022 (kenmerk 617603).

1. Inleiding

In de winterperiode kan de verharding onder bepaalde weersomstandigheden glad worden. Gladheid treedt op als de temperatuur van het wegdek onder het vriespunt is én er vocht aanwezig is op het wegdek. Er zijn verschillende typen gladheid:

- Bevriezing van natte weggedeelten.
- Condensatie en/of aanvriezende mist.
- Neerslag in de vorm van sneeuw.
- Neerslag in de vorm van ijzel.

Door deze gladheid neemt de bereikbaarheid van woningen, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen af. Tevens wordt de deelname aan het verkeer minder veilig. Door middel van gladheidbestrijding wordt de bereikbaarheid zo veel mogelijk gehandhaafd of hersteld en onveilige situaties zo veel mogelijk voorkomen. Hierbij is het de uitdaging om gladheid geen kans te geven, bijvoorbeeld door te strooien voordat de gladheid zich inzet.

De gemeente heeft als wegbeheerder een risicoaansprakelijkheid. De wegen moeten in veilige staat verkeren, bijvoorbeeld door tijdig onderhoud te plegen. Wat betreft gladheidbestrijding heeft de gemeente alleen een inspanningsverplichting. In het gladheidbestrijdingsplan wordt beschreven hoe aan deze inspanningsplicht wordt voldaan. Daarbij komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Methodiek: twee manieren van gladheidbestrijding.
- Prioritering: waar wordt wel of niet gestrooid?
- Organisatie van de uitvoering.
- Communicatie.

Voor de periode 2022 – 2026 is een gladheidbestrijdingsplan opgesteld. Elke 4 jaar wordt het plan geactualiseerd.

2. Methodiek: twee manieren van gladheidbestrijding

2.1 Preventieve gladheidbestrijding

Het bestrijden van gladheid gebeurt bij voorkeur preventief, zodat de verkeershinder door gladheid of de bestrijding hiervan zo min mogelijk is. Preventieve gladheidbestrijding houdt in dat er al gestrooid wordt voordat het wegdek glad wordt. Er wordt gestrooid met 'nat zout' in Ridderkerk. De strooivoertuigen hebben een tank met pekeloplossing, waarmee het droge zout wordt vermengd voordat het wordt uitgestrooid.

Dit natte zout zorgt voor een goede hechting aan het wegoppervlak. Bovendien treedt er bijna geen verwaaiing op, zodat al kan worden gestrooid voordat de vorst inzet of voordat de ochtendspits begint. Bij 'nat strooien' is 20% minder zout nodig ten opzichte van strooien met alleen droog zout. Minder zoutgebruik komt ten goede aan het milieu. Groenvoorzieningen kunnen namelijk schade ondervinden als gevolg van strooizout.

De bediening van de opzetstrooiers aan de voertuigen en de fietspadstrooier is voorzien van geavanceerde besturingssoftware. Deze software bepaalt nauwkeurig de zoutdosering, de strooibreedte en de gelijkmatige verdeling van het zout over de weg. Hierdoor wordt de milieubelasting door zout tot een minimum beperkt, terwijl de verkeersveiligheid zo veel mogelijk blijft gewaarborgd. De besturingssoftware is gekoppeld aan een gps-systeem, zodat de chauffeur makkelijk kan navigeren. Hierdoor kan de chauffeur zich beter op de weg concentreren, hij is immers ook een verkeersdeelnemer. Daarnaast is het gps-systeem een prettig hulpmiddel bij het inwerken van een nieuwe chauffeur of bij de inzet van een medewerker op een andere route. Na de rit worden de gegevens opgeslagen in de computer, zodat het o.a. mogelijk is aan te tonen op welke momenten op welke plaatsen is gestrooid.

Bij voorspelde sneeuwval of ijzel wordt eerst preventief gestrooid. Als er veel sneeuw valt is curatieve gladheidbestrijding nodig.

2.2 Curatieve gladheidbestrijding

Als winterse neerslag, zoals sneeuw of ijzel, al aanwezig is op het wegdek, is er sprake van curatieve gladheidbestrijding. Sneeuw kan aan de kant worden geschoven met sneeuwschuivers die aan de voertuigen zijn gemonteerd. Daarbij wordt altijd droog zout gebruikt als aanvullend middel. De besturingssoftware van de strooiers wordt in dergelijke situaties niet gebruikt. Curatieve gladheidbestrijding gaat een stuk langzamer dan een preventieve strooiactie. Bij ernstige sneeuwval kunnen niet alle routes worden gedaan. Daarom is het belangrijk om de juiste prioriteiten te stellen. Bij aanhoudende gladheid wordt de actie herhaald.

3. Prioritering: waar wordt wel of niet gestrooid?

3.1 Niet overal wordt gestrooid

Gladheidbestrijding vindt niet plaats op alle verhardingen in beheer van de gemeente Ridderkerk. De kosten die dit met zich mee zou brengen zijn zodanig dat een volledige bestrijding van de gladheid geen reële optie is. Het beleidsuitgangspunt dat al jaren wordt gehanteerd in Ridderkerk is dat zo mogelijk binnen 250 meter vanaf elke woning er een gestrooide route beschikbaar is. Bij wegwerkzaamheden of wegafsluitingen kan worden afgeweken van de strooiroutes. Trottoirs worden niet gestrooid. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de verantwoordelijkheid van de bewoners zelf.

3.2 Strooiroutes bij een preventieve strooiactie

De 8 strooiroutes van de gemeente Ridderkerk bevatten alle hoofdwegen, doorgaande wegen en doorgaande fietspaden. De wegen naar middelbare scholen en verzorgingstehuizen liggen binnen deze strooiroutes en worden dus meegenomen. Ook wordt het terrein voor de brandweerkazerne meegenomen.

De handstrooi ploeg strooit fietsdoorsteken, bromfietsdoorsteken die op de rijbaan uitkomen, het ponton bij de Waterbus, rondom het gemeentehuis en belangrijke locaties waar geen ruimte is voor een voertuig. Een lijst met de locaties waar met de hand gestrooid wordt is opgenomen in bijlage 1.

3.3 Prioritering bij een curatieve actie

Bij zware sneeuwval of ijzel is het niet mogelijk om de gladheid op deze routes in kort tijdbestek te bestrijden. Er moeten dan prioriteiten worden gesteld en keuzes worden gemaakt:

- Eerste prioriteit gaat uit naar de wegen vanuit de hulpdienstenposten naar grotere wegen;
- Gelijktijdig worden de doorgaande fietspaden sneeuwvrij gemaakt en/of gestrooid;
- Vervolgens worden de hoofdroutes en doorgaande wegen gedaan, inclusief de voorzieningen gelegen aan deze routes. Het is niet altijd mogelijk om dit in één actie schoon te maken.

De mate van sneeuwval of ijzel kan per keer en lokaal verschillen. Afhankelijk van de situatie en het tijdstip van de neerslag wordt een specifieke curatieve actie uitgezet.

Bij langdurige gladheid wordt sneeuw geschoven op de volgende locaties: Verzorgingstehuizen, bushaltes, dijktrappen, invalideparkeerplaatsen bij winkelcentra, dokterspraktijken, fietsenstallingen, rondom scholen en winkelcentra inclusief parkeerautomaten.

3.4 Route viaducten en gladde wegvakken

Viaducten en wegvakken waarvan de verwachting is dat deze door bevriezing van condensatie sneller glad kunnen worden, worden afzonderlijk gestrooid wanneer de overige wegen niet glad zijn en volgens de vooruitzichten niet glad zullen worden. Als gevolg van steeds zachtere winters is het te verwachten dat komende jaren vaker de routes voor alleen de viaducten en gladde wegvakken worden gestrooid.

Op deze manier wordt er alleen gestrooid waar dat nodig is en wordt het milieu niet onnodig veel met zout belast. Bij twijfel wordt altijd gekozen om de volledige preventieve strooiroutes te rijden. Veiligheid staat namelijk voorop.

De route bevat in ieder geval de volgende viaducten:

- Viaduct Geerlaan.
- Viaduct Lagendijk.
- Viaduct Havenstraat.

De route bevat in ieder geval de volgende wegvakken:

- Oosterparkweg: gedeelte tussen de Kerkweg en de Visvliet.
- Rijksstraatweg: gedeelte tussen Rijstraatweg huisnummer 140 en 160.
- Oprit Ringdijk ter hoogte van de Boelewerf.
- Fietspad Benedenrijweg: gedeelte tussen de Rijnsingel en de Randweg.
- Oprit Dokwerkerstraat richting haven.

- Rondje Kerksingel.
- Molensteeg.

Deze route kan indien nodig worden aangepast.

4. Organisatie van de uitvoering

4.1 De beslissing om te gaan strooien

De beslissing om te gaan strooien ligt bij de coördinatoren gladheidbestrijding. De coördinatoren hebben beurtelings dienst en leiden de strooiactie in Ridderkerk. De beslissing is gebaseerd op:

- Gegevens uit het gladheidsmeldsysteem waaraan het meetpunt aan de Benedenrijweg ter hoogte van het Huys ten Donck is gekoppeld. De sensoren op de weg meten de temperatuur van het wegdek en de toestand van het wegdek (droog, nat, zoutgehalte). In het weerkastje wordt de luchttemperatuur en de luchtvochtigheid gemeten, waarmee het dauwpunt kan worden berekend. Met behulp van deze gegevens voorspelt het systeem de gladheid op het wegdek.
- Het advies van de meteoroloog die het meetpunt dag en nacht bewaakt. Bij te verwachten gladheid neemt de meteoroloog telefonisch contact op met de dienstdoende coördinator en geeft specifieke uitleg over de te verwachten gladheid en weersomstandigheden.
- Dagelijkse weersvoorspellingen van MeteoGroup.
- Dagelijkse weerrapporten van weerexpert Ed Aldus.
- Praktijkervaring en waarneming buiten.

Doorgaans kan de strooiactie $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ uur na de beslissing starten, afhankelijk van de weersomstandigheden waarin de medewerkers zich naar de zoutloods moeten begeven. Bij preventief strooien zijn de routes binnen 3 uur na de start gestrooid. Sneeuwschuiven (curatieve gladheidbestrijding) kost meer tijd. Bij twijfel of een preventieve strooiactie nodig is, wordt gekozen om wél te gaan strooien. Veiligheid staat namelijk voorop.

4.2 Afstemming met andere wegbeheerders

Het Waterschap Hollandse Delta (WSHD) beheert ook diverse wegen in de gemeente Ridderkerk. Deze wegen zijn gelegen buiten de bebouwde kom. WSHD krijgt informatie over dreigende gladheid via een centraal punt van de dienstkring Dordrecht van Rijkswaterstaat. De gemeentes Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk, Rotterdam en WSHD houden elkaar op de hoogte wanneer er besloten wordt om te strooien.

De beslissing om te gaan strooien ligt bij de afzonderlijke organisaties zelf. In de meeste gevallen zullen zij ongeveer gelijktijdig gaan strooien, zodat de gestrooide routes aansluiten op het omliggende wegennet.

Om praktische redenen strooit de gemeente Barendrecht de Veren Ambachtseweg, de Handelsweg en het fietspad langs de Schaapherderweg in Ridderkerk.

Een andere partij is GR Nieuw Reijerwaard. Zij voeren het tijdelijke beheer van het bedrijventerrein uit tot aan het einde van de grondexploitatie. In de overeenkomst 'Financiële en operationele afspraken betreffende waardecreatie en beheer Nieuw Reijerwaard' zijn afspraken vastgelegd over het door hen uit te voeren beheer (o.a. de gladheidbestrijding in het gebied) en de financiële bijdrage vanuit de gemeente. De overeenkomst heeft een looptijd tot en met 2027.

Voor het strooiseizoen is er regionaal overleg met de gemeentes Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk, Zwijndrecht, Rotterdam en WSHD. Er wordt dan o.a. gekeken of alle routes nog goed op elkaar aansluiten.

4.3 Organisatie

4.3.1 Materieel

Het materieel waar de gemeente over beschikt bestaat uit strooiers en sneeuwschuivers. Deze kunnen op of aan (vracht)auto's en tractoren worden gemonteerd. Het materieel wordt overkapt opgeslagen bij de zoutloods aan de Kolenbranderstraat.

4.3.2. Personeel

De strooiploeg bestaat uit 20 medewerkers die om de week oproepbaar zijn (2022). Het strooiseizoen loopt van begin november t/m begin april. Als de temperatuur onder de 4 °C komt, wordt eerder gestart/langer doorgegaan.

De inzet per strooiactie bestaat uit 10 personen (7 medewerkers voor de routes, 2 voor de handstrooi-locaties en een coördinator). Daarnaast is er een aantal medewerkers van Wijkbeheer en Reiniging die

ingezet kunnen worden tijdens sneeuwval of ijzel, onder normale werktijden of indien nodig in het weekend.

De consignatieregeling uit de Arbeidstijdenwet biedt ruimere mogelijkheden voor nachtelijke arbeid. Bij een langdurige strooiactie (bijvoorbeeld bij zware sneeuwval of ijzel) kan het echter nodig zijn de ploeg af te lossen.

Het gladheidsrooster is op dit moment (2022) ingevuld met eigen medewerkers en inhuur personeel. Nieuwe medewerkers worden enthousiast gemaakt om mee te draaien in het gladheidsrooster. Zij doorlopen een inwerkprogramma voor aanvang van het strooiseizoen. Mochten er onverhoopt zieken zijn, dan kan de dienst worden overgenomen door medewerkers die de andere week dienst zouden hebben.

Als er veel uitval is, bijvoorbeeld als gevolg van Covid-19-maatregelen, zullen prioriteiten moeten worden gesteld. Eerste aandacht gaat uit naar de wegen vanuit de hulpdienstenposten naar grotere wegen en doorgaande fietspaden. Mocht dit onverhoopt aan de orde zijn, zal hierover duidelijk worden gecommuniceerd.

4.3.3. Toekomstige uitbreidingen

Door uitbreidingen van woonwijken, bedrijventerreinen of het fietspadennet kunnen strooiroutes langer worden. Dit kan ook gebeuren naar aanleiding van een beheeroverdracht, zoals bij de Pruiwendijk heeft plaatsgevonden. Om de routes binnen 3 uur te kunnen blijven strooien, mogen de routes niet te lang worden. Dan moeten extra routes worden toegevoegd, waarvoor extra strooiers en sneeuwschuivers moeten worden aangeschaft en extra personeel moet worden ingezet. Op korte termijn is dit nog niet aan de orde in Ridderkerk. Als na 2027 Nieuw Reijerwaard in beheer van de gemeente komt zal dit wel aan de orde zijn.

5. Communicatie

Om duidelijkheid te geven over de verantwoordelijkheden van de gemeente én van de weggebruikers, is het belangrijk om te communiceren met inwoners en ondernemers. Op de gemeentelijke website wordt informatie gegeven over het strooibeleid en zijn de strooiroutes te vinden. Er is aangegeven wanneer er wordt gestrooid, waar wel en waar niet. Het gladheidsbestrijdingsplan wordt na vaststelling gepubliceerd op officiële bekendmakingen.nl.

Een strooiactie wordt kenbaar gemaakt via Twitter. De gladheidscoördinator stuurt via het gemeentecount een Twitterbericht als er wordt gestart met strooien. Als er een periode van langdurige gladheid wordt verwacht, wordt er ook gecommuniceerd via een publicatie in de Blauwkai.

In de communicatie wordt benadrukt dat de weggebruiker altijd zelf de verantwoordelijkheid behoudt door het weggedrag aan te passen aan de (plaatselijke) omstandigheden. Aangezien het voor de gemeente ondoenlijk is alle trottoirs in de gemeente sneeuwvrij te houden, worden bewoners gestimuleerd dit zelf te doen. Hiervoor kunnen inwoners van Ridderkerk in een periode van zware (voorspelde) sneeuwval een gratis zakje strooizout van 10 kg ophalen op de locatie van Zand- en Grindhandel de Jong, Haven 20. Hierover wordt gecommuniceerd via de Blauwkai, website en social media.

Bijlage 1: Lijst locaties handstrooiploeg

1. Donkerslootweg/Havenstraat (bromfietsdoorsteek)
2. Fietsdoorsteek nabij fietstunnel Gildenweg/Benedenrijweg
3. Gildenweg (bromfietsdoorsteek)
4. Industrieweg/Dokwerkerstraat (bromfietsdoorsteek)
5. Industrieweg/Dokwerkerstraat (rijbaan gedeelte middengeleiding)
6. Waterbus
7. Ringdijk versmalling
8. Randweg/Kievitsweg (bromfietsdoorsteek)
9. Populierenlaan/Sportlaan (bromfietsdoorsteek)
10. Fietspaden Winkelcentrum-West
11. Populierenlaan/Goudenregenlaan (bromfietsdoorsteek)
12. Geerlaan/Crocusstraat (bromfietsdoorsteek)
13. Ambachtsepad tot bruggetje
14. Oprit Damstraat
15. Vlietlaan/Salem (bromfietsdoorsteek)
16. Versmallingen Erasmuslaan
17. Fietsdoorsteek Clara Wichmanstraat
18. Fietspad Noordmansstraat
19. Versmallingen Visvliet
20. Fietspaden versmalling Karper
21. Fietsdoorsteek Bilderdijklaan/Zwaluw
22. Fietspaden bussluis Da Costalaan
23. Sportlaan trappen en bushalte Rotterdamseweg
24. Fietsdoorsteek Dr. Kuypersstraat tot Benedenrijweg
25. Bruggetje Blaak/Schepenstraat
26. Schepenstraat t/m Kerksingel
27. Kerkpad tot ingang Wooncompas
28. Alleen bij sneeuwval: fietspad Rijksstraatweg ter hoogte van nr. 117/119

Deze lijst kan indien nodig worden aangepast.